

МОРЯКИ ЗВЕРНУЛИСЯ ДО КЕРІВНИКІВ УКРАЇНИ

Севастополь (УНІАР). — Виконавчий комітет Спільної офіцерів Військово-Морських Сил України оприлюднив заяву, у якій українські морські старшини протестують проти передачі у вільний Росії Севастопольської військово-морської бази або її частини.

Спільна морських офіцерів України підтримує заяву міністра оборони Костянтина Морозова про неможливість військової оренди української землі. Такі наміри вони вважають капітуляцією і зрадою інтересів України. Як сказано у заяві, моряки розуміють, що при вирішенні проблеми Чорноморської флотії держави не обійтися без компромісу. Але ми добре усвідомлюємо і те, до чого може привести тривалий вийн. Враховуючи, що в Росії, зокрема в її Верховній раді, є кола, які хочуть наділити Севастополь статусом російського міста, перебування довгий час в його бухтах флотії Росії буде постійним дестабілізуючим фактором не лише у Севастополі, а й у Криму, та і взагалі в відносинах між Україною і Росією. Тому вважаємо, що мова може

йти лише про тимчасове перебування тільки військово-морських кораблів російської флотії в українських базах після негайного розподілу кораблів Чорноморської флотії та передачі Україні всієї берегової інфраструктури. В іншому випадку розв'язати Чорноморську проблему буде неможливо.

Крім того, військові моряки України підкреслюють, що згідно з діючим законодавством на території України не можуть перебувати війська інших країн. Україна — велика морська держава і її військові кораблі повинні розташовуватися в країнських базах нашої країни, — пишуть морські офіцери і висловлюють сподівання, що державні керівники це зрозуміють і не допустять «невиправдані помилки».

Голова Верховної Ради Криму Микола Багров під час зустрічі з Президентом України Леонідом Кравчуком у Києві 8-го червня заявив, що варіант вийн є можливим. «Потрібно просто шукати розумний вихід, який би об'єднав Україну і Росію, а не роз'єднав», — вважає Багров.

Відбувся світовий конгрес українських політ'в'язнів

Київ (УНІАР). — Тут 5-го червня пройшов 2-й Світовий конгрес українських політичних в'язнів, скликання якого спонукала загроза втрати незалежності, що подала перед Україною. Організатори конгресу — Всеукраїнське Товариство Політ'в'язнів і Репресованих та Світова Ліга Українських Політ'в'язнів. Спонував конгрес Міжнародний Фонд «Відродження». У конгресі взяли участь політичні в'язні різних років, представники різних частин України.

Голова Всеукраїнського Товариства Політ'в'язнів і Репресованих Євген Пронюк зазначив, що мета конгресу — консолідація і випрацювання спільних дій усіх організацій українських політ'в'язнів в умовах глибокої соціально-політичної та економічної кризи. На думку Є. Пронюка, більшість у Верховній Раді України стоїть на сторожі прокомуністичних сил, відродженню яких сприяє мов-

чання «низів». Він також висловив сподівання, що у політиці Президента України щодо депортованих народів не знайдуть місця для вирішення питання про повернення на батьківщину українських політ'в'язнів.

В обговоренні цих завдань взяли участь представники західної і східної діаспори. Голова Світової Ліги Українських Політичних В'язнів Михайло Марунчак, Канада, та Степан Прошук, ЗСА, проаналізували питання взаємодії політичних в'язнів діаспори та поширення їх участі в будівництві української держави. Голова Конгресу Українських Націоналістів Слава Стецько закликала учасників докласти всіх зусиль для скликання міжнародного трибуналу з метою розгляду членів КПРС — КПУ. Голова НРУ Вячеслав Чорновіл заявив, що колишні політичні в'язні мають відіграти велику роль у консолідації всіх прогресивних партій.

Л. КУЧМА ЗАКЛИКАЄ РАТИФІКУВАТИ ДОГОВІР СТАРТ-1

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 8-го червня, в інтерв'ю естонському агентству «ЕФА» прем'єр-міністр України Леонід Кучма висловив певність, що договір Старт-1 треба ратифікувати обов'язково. А щодо договору про нерозповсюдження ядерної зброї Л. Кучма сказав, що «цей договір ухвалювався практично в односторонньому порядку. Там є дуже багато різних «підводних каменів» навіть юридичних казусів».

Голова Верховної Ради України Іван Плющ з цього

приводу сказав: «Я маю надію, що ми ратифікуємо договір Старт-1 з застереженнями, а що стосується Лісбонського протоколу 1 договору про нерозповсюдження ядерної зброї, то тут нам потрібна велика уважність, кореляція та інші фактори. А Старт-1 ми повинні ратифікувати з застереженнями». І. Плющ вважає, що Україна повинна стати без'ядерною, але це — на майбутнє, а при нинішніх подіях, я вважаю, що ми нікуди не днімося від ядерного клубу».

Р. Хасбулатов і Б. Єльцин далі не миряться

Москва. — В середу, 9-го червня, головний політичний противник президента Бориса Єльцина, голова Верховної Ради Росії Руслан Хасбулатов заявив, що відмовляється від участі у створенні нової конституції країни. «Ми не відразу зрозуміли зміст єльцинської гри», — сказав Р. Хасбулатов. На його думку, російський президент прагне до диктатури. В тому, що Конституційні збори Р. Хасбулатов назвав нелегітимними, спостерігає абсурд, бо відомо, що на першому засіданні цього органу Р. Хасбулатову не дозволили виступити з антиєльцинською заявою. Відтак Р. Хасбулатов з групою своїх прихильників залишив приміщення, де

відбувалася нарада і вирішив бойкотувати її працю. В своїй останній заяві Р. Хасбулатов підкреслює, що несе ніякого сенсу «мінати комуністичну диктатуру на антикомуністичну». Однак виглядає, що розколінницьке ставлення до голови Верховної Ради викликало не ві незгоди в російському парламенті. Навіть Сергій Бабурін, один з лідерів правих, критикує Р. Хасбулатова за те, що той ігнорує Конституційні збори.

Головною причиною нової незгоди стало те, що у запропонованому Б. Єльцином проекті конституції передбачено поділ влади між президентом і парламентом, між центром і регіонами.

Округа УНС Нью Гейвену відбула збори

Гартфорд, Конн. (Т.С.) — Річні загальні збори Округу Нью Гейвен, Конн., УНСОУ мали відбутись 14-го березня, але з огляду на сніговию, яка навістила Нову Англію, відкладено до 4-го квітня.

Збори відбулися тут в приміщенні Українського Народного Дому. Гостем від Екзекутиву був головний радний — проф. Василь Лучків.

Збори відкрив голова Округу в присутності 21 урядовця з дев'ятих відділів. Після утвердження правил роботи зборів голова запропонував до Президії почесного голову проф. Івана Телюка (головного радного проф. В. Лучківа. Відтак В. Василенко попросив

В. Василенко

вшанувати однохвилинного мовчанкою померлих членів УНСОУ.

Вибрано одноголосно на передсідника зборів В. Василенка, а секретарем Тараса Сливінського. Протокол з минулорічних зборів відчитав Т. Сливінський, який був прийнятий без змін. На основі запроєктованої програми відбувалися звітування уступаючи Управу.

Першим звітував голова Округу В. Василенко про свою діяльність: відбув три засідання Округу, брав участь в роздачі нагород стипендій для відзнаючих студентів школи українства. Віддав багато часу для концертних виступів ансамблю з України. Тут зважавши що щоденник «Свобода» подав дуже скупо рекламу до виступу хору «Думка» з України в Гартфорд. Працював для поліпшення місцевого Відділу як і рівно пробував допомогти іншим Відділам, з якими контактував телефонічно або відвідував. На кінець склав щире подяку всім, які з ним спільно працювали для росту й добра УНСОУ.

Слідували звітування секретаря Т. Сливінського, касира Григорія Діни, які були короткими. За Контрольну комісію

буквар, а в роботі історія України Дмитра Дорошенка і «Хрестоматія т. І». Чи ви знаєте про дальші плани цього найважливішого осягу для нашої освіти українською мовою?

(Закінчення на стор. 4)

Конституційна нарада в Москві проходить бурхливо

Москва (М. Муратов). — В суботу, 5-го червня, у Кремлі під головуванням президента Росії Бориса Єльцина розпочалася конституційна нарада. Зібрання, на яке прибуло близько 700 осіб, має виключно консультативний статус і скликає з ініціативи президента Єльцина та його прихильників. Учасники наради на двох пленарних та кількох секційних засіданнях мають розглянути проєкт конституції, запропонований Єльциним. Однак тут не передбачений розгляд інших проєктів майбутнього основного закону Росії, тому існуючий конфлікт між відгалуженнями влади в Росії розгорівся з новою силою і переріс у скандал.

Згідно з розкладом, на першому засіданні виступив з головною доповіддю Б. Єльцин. Спікер парламенту Руслан Хасбулатов постійно вимагав надати йому слово. Головуючий погодився й оголосив, що дає йому сім хвилин. Та більшість учасників наради зчинила галас та плескання, не даючи Хасбулатову говорити. Довелось йому залишити трибуну, а відтак і залу. Весіл за Хасбулатовим вийшли 50 членів російського парламенту та три члени Конституційного суду. Послідовний комуніст Юрій Слєбодкін, який ще недавно пересів законність роспуску Єльциним КПРС, так настирливо равав до трибуни, що вешті служба охорони винесла його із залу буквально на руках.

Дії Хасбулатова і його прихильників були оцінені Єльциним як заздалегідь запланована провокація з метою зрівнати зібрання. Тим часом Хасбулатов, вийшовши за двері залу, скликав кореспондентів і зачитав їм основні положення своєї неоголошеної промови. У ній йшлося про неприйнятність для Росії єльцинського варіанту конституції. По закінченні наради Б. Єльцин, на запитання журналістів, відповів, що для Хасбулатова вхід на нараду не закритий і він може вголосити свою промову на одному з пленарних засідань. Так закінчився перший день наради, яка дає змогу Єльцинові відкласти

на деякий час переговори з Президентом України Леонідом Кравчуком у справі Чорноморської флотії. Виглядає, що Росія намагається виграти час та відтягнути переговори щодо розподілу флотії. Для Єльцина це питання не менш складне, ніж питання Курільських островів. Адже він не може претендувати на Севастополь, оскільки це буде порушенням угод про недоторканість територій. З іншого боку, йому треба зберегти авторитет в очах росіян, які твердять, що неможливо брати у вийн частину Севастополя, який і так належить Росії і є містом російської слави. Окрім території, Росія має вирішити і питання розподілу кораблів, з яких Україна вимагає не менше половини. Однак ситуація на Чорноморській флотії така, що уникнути переговорів неможливо.

Як відомо, Л. Кравчук вже раніше погодився на таку зустріч в будь-який день, починаючи з 15-го червня. Зустріч має відбутись в селищі Мухоматка поблизу Ялти. Б. Єльцин, у зв'язку з напруженою працею в нараді з питань конституції, погодився зустрітись з Л. Кравчуком 17-го червня з обмовкою, «якщо дозволить ситуація в Росії». Тим часом підготовка до зустрічі президентів іде повним ходом. До Києва 8-го червня вийхав командуючий Чорноморської флотії віце-адмірал Едуард Балтін для зустрічі з Президентом Кравчуком, а делегація Севастопольської Міської Ради на чолі з головою В. Семеновим 8-го червня прибула у Москву для зустрічі з Б. Єльцином.

Р. Хасбулатов 9-го червня на спеціальному засіданні усіх п'ятих робочих груп конституційної наради висунув умови, за яких стане можливою участь парламенту в конституційній нараді: відмова президента від тези «Раді і демократія несумісні»; повноцінна участь парламенту в нараді; розгляд усіх проєктів конституції; виключно рекомендаційний характер наради; конституційні процедури схвалення основного закону, визначені в діючій конституції, які вирішуються Верховною Радою і з'їздом народних депутатів.

У СВІТІ

ГОЛОВА ФРАНЦУЗЬКОЇ поліції в роки Другої світової війни 84-річний Рене Буксе був вбитий у вівторок, 8-го червня, у своїй квартирі в Парижі. Відомий французький нацист, якого обвинувачували у масових депортаціях євреїв в роки війни, загинув від чотирьох вистрілів з револьвера. Поліції вдалося затримати заподозреного вбивцю, але його ім'я не подастся.

У НІМЕЧЧИНІ РОЗГОРЯЄТЬСЯ справжня війна між турками, що проживають там, і правими радикалами. Не вірячи у здатність німецької поліції захистити їх від постійних нападів неонацистів, турки щораз частіше самі переходять на наступ. В понеділок увечері коло 50 молодих турків зруйнували у містечку Швабесдорф пивницю, де збиралися праві радикали. Вони побили вікна, розбили меблі, пошкодили автомобілі, припарковані коло пивниці, поранили кількох відвідувачів.

НОВИЙ ПРЕЗИДЕНТ Гватемали Раміро де Лсон Карпіо почав свою діяльність на високому державному пості з ґрунтовних змін у верхівці збройних сил. На недавній пресовій конференції голова держави повідомив про рішення відправити на пенсію міністра оборони генерала Хосе Домінго Гарсія Самойола та ряд інших високих військових чинів. На думку коментаторів, усунення найбільш консервативної частини генералітету, причетної до двох спроб державного перевороту, сприятиме зміцненню нового лідера.

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА РІШУЧЕ заперечення китайського уряду, представники далі-лами твердять, що на півночі Тибетського автономного району Китаю діє секретний нуклеарний об'єкт. Про це говориться у спеціальному рапорті т.зв. «еміграційного уряду» духовного лідера тибетських буддистів. «Розташований у містечку Дясю на території повіту Амдо, він відіграє ключову роль в нуклеарній програмі Китаю і одночасно є найбільш засекреченим підприємством, що випускає зброю великої сили», — сказано у рапорті.

СТРАЙКУЮТЬ ШАХТАРІ ДОНБАСУ

Донецьке (УНІАР). — Тут у вівторок, 8-го червня, на центральній площі міста біля будинку Обласної Державної Адміністрації відбувся мітинг представників 21 шахти Донецчини, які 7-го червня в другій половині дня розпочали страйк.

Шахтарі вимагають надати Донецькій області регіональне самоврядування, провести до 1-го вересня референдум про довіря Президенту України і радам усіх рівнів та вирішити до 13-го червня питання про проведення референдуму. Якщо ці вимоги не будуть виконані, шахтарі мають намір закликати мешканців області до масових акцій громадянського непокори. Неспокоїли посилює ще й тому, що на одній із шахт в Єнакієво 7-го червня загинуло два шахтарі, а серед працівників шахт хтось поширив чулки, що шахтарям нібито обмежили відпустки і збільшили вихідні на пенсію.

Віцепрем'єр — міністр Юлій Іоффе спростував ці чулки, надіславши телеграми до керівників шахт. Представники Кабінету Міністрів провели переговори з шахтарями. Однак страйкарі не погодилися на умови Уряду про підвищення їхньої заробітної платні до 500,000 карбованців на місяць. Вони вимагають реєстрації Президента Кравчука і закликати представників інших регіонів України приєднатися до страйку.

Делегати від 67 підприємств Донбасу приїшли на Окремську площу Донецького, щоб підтримати шахтарів.

Донецька Обласна Рада звернулася до населення із закликом не припиняти пра-

цю і виявити терпіння у надзвичайно тяжкій для України час. Колегія Донецької Обласної Ради скерувала лист до Президента, Верховної Ради і Уряду України з пропозицією до 14-го червня встановити для бюджету Донецької області нормативи відрахувань із загальнодержавних податків на рівні середніх показників по Україні — не менше 70 відсотків і режимне функціонування суб'єктів підприємницької діяльності та органів державної і місцевої влади. Це, на їхню думку, допоможе бистабілізувати ситуацію в регіоні.

Неспокоїли також і в двох інших найбільш зросієшених регіонах. Федерація Профспілок Криму зорганізувала 2-го червня одинодниний попереджувальний страйк на промислових підприємствах Севастополя. Учасники акції протестували проти теперішньої економічної політики та висунули низку політичних вимог: надання подвійного громадянства, підписання статуту СНД та вирішення долі Чорноморської флотії. Водночас вони започаткували збір продуктів і одягу для моряків тих кораблів, які підняли прапори російської флотії.

У Харкові від 4-го червня профспілкові об'єднання закликають провести попереджувальний страйк на найбільших підприємствах. Серед їхніх вимог — підвищення заробітків та забезпечення робітників, які перебувають у вимушених відпустках. Вони також вимагають підписання економічних угод в межах СНД та звинувачують Уряд у порушенні тарифної угоди.

В АМЕРИЦІ

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ Білого Дому заявили, що планується призначити амбасадорів ЗСА до кількох головних країн. Колишнього віцепрезидента Волтера Монделла пропонують на амбасадора ЗСА до Японії, банкіра Річарда Голбрука, колишнього урядника Державного департаменту за часів президента Джорджа Буша запропоновано на амбасадора ЗСА до Німеччини, а колишнього конгресмена з Брукліну Стівена Солажа запропоновано на амбасадора ЗСА до Індії. Всі три кандидати погодилися на запропоновані їм становища.

НАЙНОВІШИМ І ШЕ ОДИМ способом встановити кращі відносини між Білим Домом і кореспондентами засобів масової інформації є особисті запрошення Білла і Гилари Клінтонів до сотень кореспондентів на м'ясопечення до Білого Дому в неділю 13-го червня. Новий директор інформації Білого Дому Марк Грен, сказав, що це зроблено з уваги на початок літнього сезону. Однак загальна думка є дещо іншою, бо вважається, що це для того, щоб змінити поняття про Президента і його Уряд, які останніми часами попали під критику преси та інших засобів масової інформації.

СПІКЕР ПАЛАТИ Репрезентантів Томас Фолі та Ліга жінок-виборців подали у понеділок, 7-го червня, судове оскарження, щоб унеможливити обмеження накинени виборцями деяких стейтів на кількість каденцій служби для членів Конгресу. Судовий процес внесений до Федерального окружного суду заважав, що Конституція ЗСА не вказує на будь-які обмеження каденцій, тому стейт Вашингтон, як і решта його виборців, минулого листопада не мали права цього робити. Як відомо, виборці там обмежили конгресменів до трьох дворічних каденцій, а сенаторів до двох шестирічних каденцій.

У ВАШІНГТОНІ МИНУЛОГО вівторка, 8-го червня, Світовий банк затвердив позичку Україні в сумі 27 міль. дол. на підтримку програми реформ. Це є першою позикою після вступу України до Світового банку. Програма передбачає розвиток приватного сектора на рівні міст, областей та регіонів країни. Зокрема Харків та п'ять інших міст отримають допомогу для проведення «малої приватизації». Також буде надано підтримку для розвитку основних банкових послуг і для покращення управління державними фінансами на рівні міністерств фінансів, статистики та економіки. Позика Світового банку надана на 17 років. Протягом перших п'яти років сплачуватиметься лише стандартна «плаваюча» процентова ставка, що становить тепер 7.43%. До проєкту також увійшли безвідплатні позички від інших фінансових організацій загальною обсягом близько 17 міль. дол. Таким чином Україна отримає 44 міль. дол.

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ повідомив, що Ізраїль, палестинці та три інші арабські країни прийняли пропозицію ЗСА відновити мирні переговори 15-го червня після одностороннього перерви. Палестинська делегація прибує до Вашингтону вже цього тижня, щоб провести преліминарні переговори. Інші три країни, які братимуть участь у цих мирних переговорах, це Йорданія, Сирія і Ліван.

Вклад в освіту і культуру — це вклад у ріст держави

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмич). — Хто може сьогодні представити краще стан освіти і культури в Україні, як не проф. Анатолій Погрібний, перший заступник міністра освіти України, який, віддавши коротко ЗСА, приїхав озброєний статистичними даними, інформацією та поглядом на майбутнє і поправу у найважливішій діяльності праці, якою беззаперечно є освіта.

Нашим першим питанням була причина тих коротких відвідін того континенту і довідуємося, що проф. Погрібний приїхав, щоб взяти участь у 12-й річній науковій конференції в Урбані, Іл., де темою цього року є «Освіта та наукові дослідження в самостійній Україні». Крім того, проф. А. Погрібний виволопив ряд доповідей і провів зустріч для тіснішої співпраці з діаспорою та Департаментом освіти у Вашингтоні.

Проф. А. Погрібний тісно співпрацює з Координа-

Проф. А. Погрібний під час інтер'ю в редакції «Свободи»

ційним Комітетом Допомоги Україні, який сильно допомагає у виданні підручників для початкових шкіл України.

— Нам відомо з розмов промоторів цієї важливої акції ККДУ, що вже появилася чотири підручники,

буквар, а в роботі історія України Дмитра Дорошенка і «Хрестоматія т. І». Чи ви знаєте про дальші плани цього найважливішого осягу для нашої освіти українською мовою?

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 FAX (201) 451-2200
Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00 на чотири роки — \$22.00 на 3 місяці \$12.00
Для членів УНЧ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси \$1.00
Чекі, money orders, виставляти на Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не несуть відповідальності за зміст. Редакція застерігає себе право втручання в матеріали, надіслані авторами, незалежно від того, чи надіслані вони за адресою редакції чи за адресою видавця. Редакція не відповідає за зміст оголошень. Редакція не відповідає за зміст оголошень.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Помилки президента Клінтона

3-посеред 41 президентів З'єднаних Штатів Америки, від Джорджа Вашингтона, починаючи, а на Джорджеві Бушеві кінчаючи — не було ні одного, який продовжив перших чотирьох місяців урядування заскочив суспільство щораз новою несподіванкою, як це робить Білл Клінтон. Він обіцяв у передвиборчій кампанії створити „нову Америку“. Нової Америки не створив, але створив новий стиль урядування, який людям не подобається. Продовжує уже як Президент роз'їжджати по різних степах і містах велетенської території між двома океанами і промовляє давнім патріотично-пропагандивним стилем до здебільша молоді і політично незрілої аудиторії, закликаючи її підтримувати його проекти, що їх його власні демократичні співпартійні законодавці зустрічають неприхильно, а то й ворожо.

Розпочавши від пропозиції приймати гомосексуалістів до всіх родів збройних сил, — мусів піти на компроміс з головою сенатської Комісії оборони Семом Нанном, щоб добровільно не запитувати про їх статевий стан. Але гомосексуалісти невдоволені, що хочеться їх тільки перепачкувати до війська, і вони вважають, що Клінтон „зрадив“ їх. Подібна історія з чорними, які вперше у південних степах голосували на кандидата Демократичної партії, бо він обіцяв чорним — приймати їх до Уряду.

У минулому тижні призначив чорну адвокатку Лейні Гейнір на становище шефа відділу відповідального за громадські права у Департаменті Юстиції. Не тільки республіканські, але й демократичні сенатори заявили Клінтону, що вона не матиме шансів на затвердження Сенатом, бо її книжка надто ліберальна, — і Клінтон запросив її до Білого Дому та мав драматичну з нею розмову, після якої із слізьми в очах — заявив, що відкликає її кандидатуру. Мовляв, як би був перерахунок цю її книжку, то був би її не призначував. Однак вона сама її расові побратими цим невдоволені. Л. Гейнір заявила журналістам, що коли б Президент дав був їй шанс з'ясувати своє становище сенатській Правничій комісії, то певне переконана б сенаторів, що вона права. Відомий чорний проповідник Джессі Джексон, який став голосним, бо був першим чорним, який званився був кандидатом на президента, — одверто закинув Клінтону, що він повісив гірше Буша, який твердо стояв при своєму кандидаті Кларенсо-ві Томасові, — чорному, — без уваги на кампанію проти Томаса і остаточно переміг. У чорному суспільстві Америки настав тепер розкол — одні борються Клінтона, більшість переконані, що Президент „зрадив“ їх.

Усі такі і їм подібні ходи президента Клінтона довели до обниження його популярності до 36 відсотків опитуваних. Білл Клінтон — перший президент, якого критикують ба навіть з якого кепкують собі на телевізійних передачах і в часописах. У Нью Йорку виходять два популярні щоденники — „Дейлі Ньюс“ і „Нью Йорк Пост“. У одному був у минулу п'ятницю на заголовній сторінці великий напис „Великий розгартіш“ у другому — „Хаотичний Білл“.

Конституція Америки запевняє обороною народом президентів урядування чотири роки, — Парламент не має права схвалювати йому „недовіря“, але Конгрес — може потягти його до відповідальності („імпичмент“) тільки за зламання конституції. Президент може сам зректися — у випадку Білла Клінтона це виключене. Кажуть, що „він навчистий“, що він ще може стати добрим Президентом. Покищо цього не видно. Покищо навіть в економічній ділянці він боронить перед закладами, що його економічна програма є „програмою нових податків“. Читаємо і чуємо, що оголошений ним проект бюджету перейде в Сенат тільки після скреслення різних видавкових позицій та що виготовлений його дружиною Гларі проект державної опіки над здоров'ям громадян — не має шансів успіху з уваги на велетенські кошти, що їх не всілі покрити запропоновані нові податки.

Недобре діється, бо занепає ще недавній високий міжнародний престиж американської великодержави. Єдина потіха у філософії галицького селянина: „Пережили ми панщину, переживемо й конституцію“.

У 1930 роках, в одному із своїх пастирських листів до молоді, Слуга Божий Митрополит Шептицький звернував увагу, що в житті нації є два роди героїзму: героїзм самовідречення аж до самопожертви і героїзм щоденної праці. Обидва роди героїзму потрібні, хоча не завжди і не в усіх обставинах. Правдою є також, що не кожна людина має стільки сильної волі, щоб рішитися на героїзм самопожертви. Дехто навіть висловлює думку, що героїзм, як вияв емоційного напруження, перешкоджає у „розсудливій“ політиці. Один відомий політичний діяч з України, депутат Верховної Ради, у доповіді в Різдвяній доповіді сказав: „Нам тепер героїзм не потрібен“. Чи дійсно так? Можливо, що він хотів сказати, що нам тепер не потрібен героїзм розрахованого тільки на емоційний ефект.

Фактично героїзм як психологічно мобілізуюча сила завжди був і є потрібний, бо він є виявом особистої жертвенності з метою досягнення групової цілі. Як такий, він по своїй суті є запереченням самолюбства і прагматичного підходу у розв'язуванні життєвих проблем. Жертвенна людина не ставить питання: „Яка буде для мене особиста користь із такої чи іншої дії?“ Навпаки, вона буде зацікавлена до якої міри її труд і праця причи-

Іван Головінський

ГЕРОЇЗМ ЩОДЕННОЇ ПРАЦІ

няється до досягнення загальної мети. В критичних, переломових історичних хвилинах часто можна завважити героїзм самовідречення і самопожертви включно із жертвою власного життя. У такий час цей вид героїзму не тільки побажаний, але навіть і konieczний, бо він на століття визначає долю нації. У нашій історії були численні випадки жертвенного героїзму і вони себе історично оправдали. Однак крім героїзму, який проявляється у критичні історичні моменти є також героїзм довготривалий, який вимагає цілеспрямованих зусиль на раз цілими роками, а то й десятиліттями. Відомий англійський історик Тойнбі висловив свого часу думку, що героїзм є той, хто витримує у боротьбі п'ять хвилин довше від свого противника. Українські каторжники, герої вільної боротьби, невеличкі ГУЛаги Сибіру чи Казахстан витримували довше не п'ять хвилин і не п'ять років, а цілі десятиліття. Такі постаті як Патріарх Йосиф, Михайло Сорока, Василь Стус, Катерина Заринка і десятки тисяч інших увійдуть в історію як приклад довго-

тривалого, неприминаючого героїзму.

Характеристичним для жертвенного героїзму є це, що його інтенсивність і напруженість з найсильнішими тоді, коли боремося за ідеал, який намагаємося досягнути. З хвилиною, коли ідеал стає дійсністю, як наприклад, проголошення незалежності України 24-го серпня 1991 року вириваються нові проблеми, які вимагають нового роду посвяти. Застановімося коротко над тими новими проблемами.

Цілком логічно і закономірно, що в час мобілізації психологічних сил настає своєрідне душевне піднесення і захоплення. Проблема є в тому, що після такого захоплення настає відчуження, а часом навіть і розчарування, що дійсність дещо інша від вимріяного ідеалу. Такі проблеми як хабарництво, злочинність, шахрайство й їм подібні не зникають із проголошенням незалежності держави. Такий психологічний процес завважимо сьогодні, два роки після проголошення незалежності України. Ми всі свідомі цього, що ще треба подолати багато трудностей, щоб закріпити українську державу в її пов-

ному змісті. Застановімося коротко, яких примет характеру і особливостей нам потрібно сьогодні. Самозрозуміло, що мої сугестії не є вичерпні і читачі напевно можуть запропонувати ряд інших.

У першу чергу наша щоденна поведінка повинна відзеркалювати принциповість і вірність засадам незалежності України. На жаль, досюгочасні небезпека для нашої молоді держави це повністю не проминула. Є кола, котрі не позбулися антидержавного, „несоюзного“ і „всесоюзного“ способу думання. Багато із них скрито саботує намагання Уряду України нормалізувати ситуацію. Дехто ще досюгочасно не позбувся дилетантизму і виступає проти „українізації“ в Україні. Подумавши логічно, протестувати проти українізації України має такий сам сенс, якщо б хтось протестував проти „польонізації“ Польщі, чи „германізації“ Німеччини. Сам факт, що кожна держава є національною ніхто в цивілізованому світі навіть не ставить під сумнів.

Тільки у нашій минулій дійсності російські шовіністи і комуністичні партії зуміли створити штучне поняття несовітності українськості, це те саме, що шовінізм. Позбутися

(Закінчення на стор. 4)

Осип Труш

ПЕРШІ НАСЛІДКИ БАЛКАНСЬКОЇ ТРАГЕДІЇ

мусити сербів, як рівно ж хорватів до підписання мирних угод тим самим злікувалися балканської трагедії.

Коли ми напочатку згадували про негативні наслідки цієї трагедії, то ці наслідки можна бачити наявно у двох аспектах, а саме: моральна дегенерація Заходу у реакції на мусульманського світу до подій у Боснії. Якщо будемо говорити про моральну сторіну цього конфлікту, то ледве чи можна під сучасну пору ставити ставку чи надію на будь-яку допомогу з боку Заходу. Його нерішуче й захитане становище вже нікого не переконали. Ба що більше, його кваліфікація зняття рішуче становище дає всім політичним шарлатанам зелене світло, що можна робити різні надумані масаку невинних дітей, жінок і старців мусульман, де включені і наші українські жертви нового голокосту. Рівночасно під оком оглядом з боку ЗСА також не зроблено жадних конкретних заходів, щоб очорити коаліцію західних держав, започатковуючи сильні економічно-військові санкції і акції, та при-

ки початок, а треба бути ірригтованим на те, що це буде повторюватися у різних частинах земної кулі. Причому не забуваймо про свою сусідку Росію, вона бо має також імперські плани, коли з таким ентузіазмом обороняє й допомагає сербам, а все це результат цього, що не дилематичним шляхом розв'язуються проблеми міжнародних конфліктів, а дається нагоду диктаторам застосовувати терор і брутальним насильством наладжувати політичні конфлікти. Одне слово, світ повільно котиться до безправства й засобів насильства над тими, що не мають змоги себе захистити.

Коли будемо говорити про мусульманський світ, то його становище найкраще з'ясував савдівсько-арабський амбасадор у Вашингтоні у цій сторінці недільного числа „Нью Йорк Таймсу“ з 30-го травня ц. р. Там він висловив ЗСА і Заході про арабське становище, яке вони занесли в обороні змасакрованого мусульманського населення Боснії. Це є наявний показник чого можуть очікувати ЗСА і Європа від арабського світу, а

воно добра не віщує.

Нав'язуючи до сказаного, бажало звернути увагу на українські справи, які безпосередньо пов'язані з балканською трагедією. І тут хочемо згадати про справу Криму, де тепер ведуться суперечки між українцями, росіянами і татарами. У ході цих суперечок вирішало на дню світло цікаве явище, куди ведуть ці суперечки. А особливо, хто буде рішати долю Криму і до кого він буде належати у близькій майбутності. Очевидно українці твердять, що історично Крим належав колись і був територією і в державному розумінні частиною України і таким його треба уважати далі. Однак Росія має свої версії і твердження, що мовляв це їх територія, бо більшість сучасного населення Криму — це росіяни, як імперська політика Росії їх там насиділа, виселюючи силою татарів поза його межі. Але в татарів нуртує два підходи до цієї справи. Одні твердять, що вони бажать бути з Україною, а друга частина хоче мати самостійний Крим. Якщо брати до уваги останні оцінки західних спостерігачів, то справи набирать дещо іншого характеру. Беручи в рахунок татарське населення Криму має постійний при-

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТІ І ЗНАННЯ
Редагус Лев Яценевич

Подорож у минуле

У Каліфорнійському університеті в Берклі відбувається нещодавно рідкісний концерт, на сцені у світі копії античної, сумерійської ліри з 2,600 р. перед Христом, на якій була відіграна найстарша з відомих досі любовних пісень, скомпонувана та записана на глиняній табличці в Месопотамії, приблизно 3,700 років тому. Це була чудова любовна пісня, з часів угаритської культури, із східного бережжя Середземного моря. Угарит був стародавнім містом, розташованим на верхов'ї Раса Шара, в околиці Кананейського моря. Його розквіт дійшов до свого апогею між 1,300 та 1,600 роками перед народженням Христа. Згодом його знищили „морські народи“.

Численні розкопки виявили в ньому руїни святини та королівського палацу, з великою бібліотекою і у виді цілих рядів глиняних табличок, писаних клиновим письмом. Слід пригостити, що угаритське письмо було найстаршим письмом з алфавітичною системою у вигляді 30-ти знаків-букв.

Найстарший у світі музичний твір був скомпонуваний приблизно 1,800 р. перед Христом та записаний на грубих, глиняних табличках символами, у виді хоругвок у угаритській мові, яку зачислювано до групи кавказьких та азійських мов. Згаданий музичний твір знайшли на початку 1950 років, нашої доби французька археологічна експедиція, на терені Сирії. Продовж кільканадцяти років європейські вчені не могли відчитати клинового письма. Шойно після 15-ти років важкої та кропіткої праці, проф. д-р Кільмер з Берклі, дослідник стародавньої культури, Сирійського мистецтва, зокрема вдалося цей музичний твір відчитати, шляхом порівняння складної системи її запису, з пізнішими записами, зробленими в Греції.

Це відкриття незвичайно поширило горизонт знання історії старинної музики. Донесло до нас більшість музикологів світу була пересвідчене в тому, що клиновий стародавній музики була Греція, в якій у 5-му сторіччі перед Христом був зроблений перший запис музичної мелодії. Тим часом, останнє відкриття дозволило, що музична культура — шонайменше 1,400 років старша ніж грецька та що перший запис музичного твору у світі був зроблений не в Греції, але в Месопотамії.

На думку одного з найбільших англійських археологів Л. Вулі, Сумерія у часно династичній добі досягнула далеко більший розвиток цивілізації, ніж Єгипет, який в тому часі (4,000—3,000 перед Христом) відносився до перших цивілізацій, що тоді існувала на урочайних низинах Евфрату. Сумерія не була суцільною країною, але об'єднанням багатьох міст, таких як: Адабу, Еріду, Лягашу, Ларси, Уруку та Уру. Та незважаючи на те, а може саме тому, вона стала прабатьківщиною західної культури й тому в ній слід шукати джерел першої цивілізації людства.

Сумерія дійшла до апогею розвитку своєї цивілізації, шляхом розвитку рілляництва та існування міст, у яких саме цивілізація твориться. Вона винайшла, як одна з перших цивілізацій, клинове письмо, чотирьохлітній віз, методу витоплювання металів, оброблення часу обороту Місяця навколо Землі та потімний запис музичних мелодій, про які ми згадували вже на початку. Дальший розвиток цивілізації продовжували наступні пришельці до Месопотамії, асирійці, вавилонці, аккадійці, халдеї та гетити.

Останнім етапом нашої подорожі в минуле буде подорож до Милано, столиці Ломбардії, де видатний мистець Ренесансу, Леонардо да Вінчі намалював фреску в італійській монастирській Санті Марія Делла Грація свою славетну „Останню вечерю“, в роках 1494—1497. Від цього часу проминуло майже п'ять сторіч. Звичайно, так довгий час витиснув на ньому свій слід у виді забруднення, дії плісняви, вологості, небайдливості реставраторів та браку кваліфікації у попередніх реставраціях цієї картини.

Шойно декілька років тому, італійський уряд вирішив цей геніальний фресковий живопис докорінно відновити найкращими спеціалістами Італії. Наперед усунуто нагромаджені віками порох, який виявив цілий ряд помилок, зроблених попередніми реставраторами на цьому архитворі. Відкрито між іншим, що темні вікна за постатями Ісуса та 12-ох апостолів становлять в дійсності мистецько ткані гоблени, а по-маранчеві скибки, які не можна було досі помітити на образі віками, з'явили-

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Шевельов

ХАРКІВ ФЕСТИВАЛЬНИЙ І ХАРКІВ НА ЩОДЕНЬ

III

Письмом було зустрітися знову з власником видавництва „Прогрес“ Валерієм Анисимовим. І познайомитися з власником видавництва „Око“ Іриною Пименовою. Про Анисимова я вже писав у „Свободі“. Справи його йдуть, видно, непогано. Символічно, він збирається переїздити з підвалу на горішній поверх. Спеціалізується він на ілюстрованих дитячих книжках. Його „Українські народні казки“ у вигляді „коміксів“ готові йти до друку. Простом коміксів з поважних речей потішило мене теж видавництво „Око“. Тут це має бути історія князя України, „В. Ош“ має побачити світ і „Збірник історично-філологічного Товариства“ — про нього тут уже була мова. „Око“ виглядає на видавництво широкого розмаху. Як і „Прогрес“, воно двомовне.

Можливо читачеві трохи нестривно виглядає цей перелік, але він потрібний, щоб показати розмах харківського культурного життя. Тож мушу згадати ще про два музеї харківські, з якими ми вже старі друзі. Літературний музей гостив мене всім колективом. У них тепер маленька виставка до сторіччя дня народження Миколи Куліша, за яку вони сперечаються. Зверталися вони там і до мене виступити в ролі арбітра, від чого я ухилився. Від Друзів Харкова на спілку приватно з М. Коцем вони дістали тепер комп'ютер, і дуже вони ним тішаться. У мистецькому музеї я знайшов дещо відсвіжених експозицій. Показали вони кілька виставок — від сучасного китайського мистецтва до Павла Тайбера, харків'янина, маляра з власним — і модерним — стилем. Сум стояв у великих сірих охад директорки музею Валентини Мизгіної, — бо музеєві пропонували купити чималу збірку картин новітнього українського малювання, але музей купити її не

зміг, бо не мав таких грошей (25,000 дол.). І пішла та збірка десь-кудиш геть...

Говорячи про Мистецький музей, не можу не згадати, що росте в місті кількість приватних комерційних галерей, з картинами на продаж. Я бачив їх три, кажуть, що є їх більше. Теж добрий знак. Хтось же ті картини купує!

Не хочеться мені говорити загальниками. Але це не тільки загальник, а така правда, що український культурний Харків росте, росте бурхливо, задихаючись часом у своїх трудних і на перший погляд нерозв'язних проблемах, шукаючи зайвої копійки, халапюючи за солоником, часом вириваючи, часом потоплюючи. Він боліло потребує допомоги — і моральної і матеріальної — грошима, комп'ютерами, буквально всім. Намагаються подавати її Друзі Харкова в Америці, не вимагаючи ніяких ідеологічних пристосувань і партійних присяг. Але єдине джерело надходжень до Друзів — жертви від українців Заходу. Друзі Харкова знають — ви, шановний читачу, допомагали нам торік і позаторік, але ми знов і знов кличемо і простигаємо руку до вашої руки — ставайте в лави Друзів Харкова. Харків був, є і буде великим українським центром. З вашою щедрою допомогою, читачі „Свободи“, американські та інші Друзі Харкова.

Приймаємо жертви малі й великі, але просимо спромогтися на найбільшу, на яку вас стане. Чеки просимо випускати на Kharkiv Fund адресу Self-Reliance (New York), 108 Second Ave. New York, NY 10003.

Листувати просимо спрямовувати на адресу Friends of Kharkiv c/o Educational Council, P. O. Box 391, Cooper Station, New York, NY 10296—391. Ініціативна група складається (за абеткою) з таких осіб: Мар'ян Коць, Оксана Соловей, Євген Федоренко, Юрій Шевельов.

Наближаються до кінця, — кілька слів про моє найстаріше і найновіше знайомство в Харкові — Книгозбірню ім. Короленка. Найстаріше — бо ще в молодечі роки я тут провів не один день у читальній залі. Це ж одна з найбільших бібліотек України, вона налічує мільйони й мільйони книжок. На вечір столи зсувалися, крісла розставлялися рядами, і відбувалися камерні концерти,

найкращі в Харкові. Там я теж провів не один присмий вечір. У повосні роки за головним будинком виріс будинок книгозбири, хмародяного типу. Цю бібліотеку много юнацького життя я відвідав тепер після того часу вперш, познайомився з завідувачами кількох відділів і з директором усієї книгозбірні Лідією Незнамовою. Бібліотека сильно потерпіла в совєтські роки. Вилучено тисячі книжок. Усю роботу русифіковано. Навіть українські відділи перейменовано на відділ красназства! Тепер книжки переносяться з тасмних фондів. Красназство зведено до його питомої функції. Співробітники вивчають українську мову, хто радо, хто ремствуючи. Але так чи так, книгозбірна потребує допомоги.

Коли я питав їх, чого вони найскоріше потребують, відповідь від кожного, зокрема й від Незнамової, була — Енциклопедія українознавства, торонтського видання. Хто з читачів „Свободи“, з Друзів Харкова допоможе нам допомогти бібліотеці?

І вже зовсім наостанку. Я порівнюю свої перші відвідини Харкова тепер, у роки незалежної України. Тоді я там нікого не знав. Усі двері були зачинені. Тепер я в Харкові маю сотні друзів, і їхні двері розчинені мені навстіж. Так, ми — Друзі Харкова, але вони всі — друзі мої і моїх колег з ініціативної групи. Люди всіх віків. Ось Ярослав І., 12 років і її брат Богдан, п'ять років. Як радо вони мене вітають, коли їхні батьки розчиняють мені двері: а ось група, що складається з Садокії Вербицької, Юрія Полтавцева, колись мого гімназійного товариша і Романа Черкашина, вірного і тепер останнього актора з Курбасового „Березюла“. Як скласти їх (з друзями) і мій вік, це буде ціла порода 500 років! І ми теж добрі друзі. Не кажу вже про всіх між Богданом і Черкашиновим віком. Бо нас єдина місто, наш Харків. Усіх нас спільно.

Ніхто з ініціативної групи Друзів Харкова за свою працю, часом і дуже обтяжливую, не дістає ні цента. Але моя гоїна заплава — це, власне, ті відчинені двері до мешкань моїх співхарків'ян.

Я — це особистість.

Я не такий, як усі. Я відрізняюсь від інших. Я — це тільки Я. З усієї різноманітності послуг, які пропонує ведуча телефонна компанія AT&T, нова програма *Плян Я* підбере для мене саме ті, що потрібні мені сьогодні. Моя сім'я, моя економія, моя лінійка життя — це і є *Плян Я*.

Плян Я — це для мене.

Плян Я — це можливість платити менше базової вартості AT&T за міжнародні розмови з моїми рідними та близькими у країні, яку назву я сам. *Плян Я* — це вигода дзвонити звідки завгодно й куди завгодно без грошей в кишені, за допомогою лише однієї картки. *Плян Я* — це нагода привести новітні досягнення телефонного зв'язку до мене в дім, щоб зробити моє життя більш вигідним та сучасним.

Плян Я — це просто.

Мені треба лише сказати AT&T, куди, коли й скільки я бажаю дзвонити, і AT&T підкаже, як мені заощадити. *Плян Я* — це просто. Достатньо зробити один дзвінок, і програма, що полегшує моє життя, буде створена особисто для мене. 1 800 367-9806, Ext. 120. Лише один безкоштовний дзвінок. Лише одне питання: «Що може зробити *Плян Я* особисто для мене?» Та нова програма AT&T почне працювати для вас.

Плян Я. 1 800 367-9806.

THE Я PLAN^{SM}

Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью-Йорку

запрошує членів й українське громадянство на

ЗУСТРІЧ З НАУКОВЦЯМИ з УКРАЇНИ:

з Києва, Львова, Запоріжжя, Херсону...

що були учасниками

НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

в Урбані - Шампейн, у стейті Ілліной

яка відбудеться

у п'ятницю, 18-го червня 1993 р. о год. 6-й веч.

в домі НТШ в Нью-Йорку

при 63 Четверта авеню, між 9-ю і 10-ю вул.

На закінчення зустрічі — КАВА І СОЛОДКЕ

УПРАВА НТШ

ЗВЕРНЕННЯ

ДО КОЛИШНІХ МЕШКАНЦІВ КОЛОМІЙ І ЇХНІХ НАЩАДКІВ, ЯК ТАКОЖ КОЛИШНІХ УЧНІВ КОЛОМІЙСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ГІМНАЗІЇ, ДІВЧОЇ ГІМНАЗІЇ УПТ ТА ПРИЯТЕЛІВ КОЛОМІЙ ВЗАГАЛІ.

В 1991 році КОЛОМІЯ святкувала 750-ЛІТТЯ свого існування, а тепер у вільній УКРАЇНІ відроджує всі свої вітальні сили, культурні і економічні. Однак во ж в цей важкий період переходу із старої, нищівної системи, до нової потребує всякого роду допомоги, також і з діаспори, і то не тільки матеріальної, але також від нашого досвіду і зв'язків.

Щоби дати можливість включитися організовано в цю допомогну акцію всім тим, які ще не забули свою „КОЛОМІЮ НАД ПРУТОМ“, або також і тим, що цінять її як „СТОЛИЦЮ ПОКУТТЯ“, яка дала Україні велике число діячів української культури, громадсько-національного життя, науковців та героїв визвольних змагань нашого народу, ми вирішили за-снувати спеціальну громадську ОРГАНІЗАЦІЮ під назвою

СВІТОВЕ ТОВАРИСТВО ПРИЯТЕЛІВ КОЛОМІЙ

Всіх, що бажають взяти формальну участь в цьому товаристві, просимо ласкаво прислати на письмі, листом, або факсом свої дані, еventуальні побажання і т. п. на подану нижче адресу.

Канада, Торонто, дня 8-го травня 1993 р.

За ІНІЦІАТИВНИЙ КОМІТЕТ:

Д-р Василь Іваницький, голова

Ярослав Антонович, секретар

П. С. Листи просимо прислати на наступну адресу:

DR. B. IWANYTZKYJ

8 Leland Ave., Toronto, Ontario, M8Z 2X5, Canada

Fax: (416) 239-1526

Недавно, у дні від 29-го квітня по 2-ге травня, гостював у Чикаго амбасадор України в ЗСА Олег Білорус із дружиною Ларисою. Прибули вони до нашого міста на запрошення Товариства Приятелів Генерального Консульства України. В часі свого перебування гість відбудув кілька офіційних зустрічей. В четвер, 29-го квітня, був він гостем у Нортвестерн університеті, в Школі управління підприємствами ім. Келлога. Саме в тому часі в Еванстоні (передмісті Чикаго), перебувала хокейова дружина юнаків з Києва. Амбасадор О. Білорус був присутнім,

коли юнакам символічно передавали ключі до міста, промовив до них кілька слів і це підкреслила чикагська газета „Чикаго Трибюн“.

У п'ятницю, застаранням адвоката Юліяна Куляса, член Президії Товариства Приятелів Консульства України, відбулася офіційна гостина амбасадора у посадника міста. В суботу вранці, на запрошення генерального консула України Анатолія Олійника, член Управи Товариства Приятелів Консульства України та члени Комітету бенкету-бенфеїсу зустрілися з амбасадором і його дружиною в спільному сніданку в

Гостина в честь амбасадора України в Чикаго

Перед собором св. Володимира і Ольги (зліва): проф. В. Маркус, Зоя Олійник, генеральний консул А. Олійник, амбасадор О. Білорус, Л. Білорус і інж. С. Личик.

готелі „Чотири пори року“. В суботу ввечері відбулась кульмінаційна точка програми гостювання амбасадора О. Білоруса в Чикаго, себто влаштування на його честь, бенкет-бенфеїс. Імпресу цю, що відбулась у Культурній Осередку при соборі св. Володимира і Ольги, відкрила співголова Комітету Галина Траверса, о. парох Іван Коротець, як господар дому, поблагословив трапезу. Після добірної вечері, що її зготували невтомні добровільні працівниці Осередку, голова Товариства Приятелів Консульства д-р Дарія Маркус представила амбасадора О. Білоруса і попросила його до слова. У своєму слові амбасадор коротко зрефе-

рував сьогоднішню економічно-політичну ситуацію в Україні. З черги Орися Кардосо, друга співголова Комітету, представила й попросила до слова генерального консула А. Олійника, який у короткому зверненні дякував діаспору за співпрацю у розбудові дипломатичної сітки Української Держави у ЗСА. Описав відбулась весела забава при звуках оркестри „Веселі Часи“. Більш цієї втішався успіхом завдяки великому вкладу праці Комітету, до якого, крім згаданих співголів, належали М. Ожга, Д. Гіриня, У. Гриневич, Т. Литвинишин, О. Крушельницька, Н. Павлюк, Т. Кузич, О. Попович. Також слід відмітити працю д-ра Д. Маркуса і інж. Д. Ярошевич, які виготовили програму, що включала список усіх жертвodawців на фонд консульства.

В неділю, 2-го травня, ранком амбасадор О. Білорус відвідав українські церкви. О год. 1-й по полудні відбулась його зустріч з українською громадою міста Чикаго. Програмою про-водив інж. С. Личик, член

президії Товариства Приятелів Консульства. Д-р Д. Маркус, відкриваючи зустріч, звернула увагу на те, що саме на дні (5-го травня) припадає перша річниця значної події, коли д-р О. Білорус став першим в історії амбасадором України до ЗСА. У своїй доповіді д-р О. Білорус застановив над історичною ситуацією, що в ній знайшлася Україна сьогодні. Ось коротко головні його думки цієї застанови: ситуація України на сьогодні дуже складна, але народ розуміє, що треба вкласти багато важкої праці, серед нелегких обставин, щоб забезпечити державі майбутнє. Відрадім є той факт, що теперішні наші лідери втішаються назагал довірям серед народу. Романтичне піднесення, що запанувало було після проголошення незалежності півтора року тому, закінчилося й нам треба дивитися у вічі реальності. А реальність — складна і несприятлива, але не безнадійна. Помилки допустилися державні власті України, не увівши відразу своєї валюти й не закривши державних кордонів, але було це зроблено на підставі сподівань на економічну співпрацю всіх колишніх республік Советського Союзу. На жаль, ці сподівання не виправдалися. Росія вдалася до економічного тиску супроти України,

який насправді є тиском політичним. Навіть найбільш демократично наставлені особи серед російських лідерів не можуть погодитися із втратою України. Західні чинники схильні бачити Україну тільки під кутом ядерного озброєння, що є несприятливим для України, яка змагає до міжнародної співпраці у всіх ділянках життя. Та щоб стати повноцінним партнером у своїх сусідів-союзників, і західних держав, Україна мусить розвивати свою економіку, бо в міжнародних зв'язках рішальним моментом є економічні інтереси. Він особливо старастся переконувати провід Америки в тому, що Україна, яка сьогодні бореться за своє існування, має величезний економічний потенціал і що в інтересах західних держав з помогти їй цей потенціал розвинути.

По закінченні доповіді амбасадор відповідав на питання зі залі. На закінчення зустрічі членки комітету перевели виграшу лотерії, яку вони дуже вміло зорганізували для придбання додаткових фондів на цілі консульства. Виграші включали картини визначних українських мистців, „вікенди“ у першорядних готелях, а також летунський квиток Чикаго—Київ.

Оксана Роздольська

У Сороковий день відходу у вічність

бл. п.

СВЯТОСЛАВА ГОРДИНСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в суботу, 19-го червня 1993 р. о год. 7:45 ранку,

в церкві св. Івана Хрестителя в Нью-Йорку, Н. Дж.

і в понеділок, 21-го червня 1993 р. о год. 8-й ранку в церкві Пресвятої Євхаристії в Торонто,

Канада.

РОДИНА

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ ЗСА

19-го червня 1993 р.

Garden State Arts Center, Holmdel, NJ

Програма на сцені: 3:30 - 6:30 веч.

ІРИНЕЯ КОВАЛЬ - майстер церемонії
Український хор „ДУМКА“, Нью-Йорк
Василь Гречинський - диригент

ІГОР БОГДАН і „ГАЛИЧАНИ“, Львів, Україна

ЛЕВКО ДУРКО - гуморист, Стрий, Україна

ТАРАС ПЕТРИНЕНКО і „ГРОНО“ ансамбль -

Київ, Україна

„УКРАЇНА“ - танцювальний ансамбль, Чикаго, Ілл.

ВЕЧЕРЯ І ЗАБАВА З ВИКОНАВЦЯМИ

Грати оркестри: „ТЕМПО“ і „ФАТА МОРГАНА“

9:00 веч. до 777

RAMADA HOTEL, EAST HANOVER, N.J.

Квитки вступу замовляти заздалегідь і заощадите \$3.00

За інформацією звертатися до:

Ярослава Івахівця - (908) 369-5164

Степана Мусія - (609) 825-7655

МУЗИЧНЕ ДОШКІЛЛЯ ПРИ УМІ
під проводом Марти Шлемкевич-Савицької
запрошує на казку-пантоміму

„ЖАБА“

Зала Українського Народного Дому

140 Проспект авеню в Ірвінгтоні, Н. Дж.

20-го червня 1993 р., год. 3-тя по пол.

Приймаються вписи на літній курс та на шкільний рік 1993/94

Тел.: (908) 276-3134

Героїзм...

(Закінчення з стор. 2)

старого способу думання буде вимагати ще років витривалості, постійної і цілеспрямованої праці. Нам кожен потрібно закріпити почуття самоповаги і здорові національні гордості. Наше історичне нічим не оправдане почуття меншовартості відтерлилися навіть в українських народних піснях. Під час Першої світової війни була популярною у нас пісня, котра звучала приблизно так: „Іва не без роду, Іване без долі, куди не ходив ти, куди не блукав... Хотілося б вірити, що ця риса нашого характеру вже давно затерлася. Та чи дійсно так?“

Київське радіо передавало 16-го травня цього року цікаве інтерв'ю із ректором Київського Педагогічного Інституту ім. Драгоманова. Інститут запровадив програму навчання усіх предметів українською мовою. За два роки навчання молоді випускники гарно засвоїли українську мову і методику навчання шкільних предметів українською мовою. На жаль, ці самі випускники, отримавши свої перші учительські призначення почали розмовляти із учнями російською мовою. Де причина такого стану? Чи вивувати тут російські шовіністи, чи може наша рабська

ка вдача?

Почуття самоповаги і національної гордості та кож вимагає, щоб наші державні мужі ясно і недовзначно висловлювали громадянам, де у чому криється наше лихо. Замість ясного ставлення справи, часом чуємо диалектичні викрутаси, щось в роді: „...а це у нас складне питання...“. Щоб багато не розписувати, наведу тільки два приклади. Протягом двох років уряд Фокіна робив усе можливе, щоб економічно послабити Україну. З України в Росію майже безперервно їхали без жодної контролю тагарові поїзди наладовані різним добром. Чи в наслідок цього Росія виявила добру волю, доставляючи Україні оливу по знижених цінах. Ні, вона вимагала, щоб Україна платила їй за сибірську оливу американськими доларами. Так чому тоді не вимагати, щоб Росія платила Україні доларами за частину дібр колишнього Союзу, які вона собі присвоїла. Українські колишні партократи пішли навіть так далеко, що в серпні минулого року постаралися, щоб Київська область підписала торговельну угоду із „містом-кошекетом“ Москвою, щоб доставляти Москві харчові продукти з України.

Державницьке думання і поступовання вимагає не тільки того, щоб закріпити добросусідські відносини із усіма сусідами України, але в першу чергу того, щоб закріпити і зміцнити свою власну державу. Освітлюючи ідеал незалежної України треба ще багато працювати, жертвувати і сили, щоб не розграти і не „розбазарити“ важко здобутий ідеал, за котрий заплатили кров'ю, а навіть і життям сотні тисяч найкращих українців.

Талановитий гравіюрист зі Львова

Народився Михайло Барабаш 20-го серпня 1952 року в селі Водники Пустомитівського району на Львівщині. Фаху навчався в Українському Поліграфічному Інституті у Львові (у відділі графіки).

Працює викладачем Львівського Училища Прикладного Мистецтва ім. Івана Труша. Член Спілки художників України. Учасник багатьох обласних, республіканських та міжнародних художніх виставок.

Михайло Барабаш — відданий і послідовний майстер обриту і торцевої гравіюри. Уже багато років, не зважаючи на несуттєві зміни в техніці, не залишає художник обраного уподобання. Він не відстає до чисто ювілейних технічних ефектів. Його творчість спокійна, наче правдива і щира розмова. Очевидно, саме тому знаходиться пошуків свого мистецтва не лише в Україні, але й за її межами.

„Львівська загадка“, „незбагнений феномен“, „таємниця Львова“, як тільки не називають історію, мистецтва, писемності, історії непереможної, сказати б, архітектурно-емоційний колорит, що ним позначено це старовинне місто. „Як на мене, то по-справжньому збагнути його можна, лише трансформуючи через душу“ — своє художнє осмислення „феномену“ пропонує М. Барабаш.

Найбільш відомі його графічні цикли „Вихи історії Львова“ — вивчене авторське письмо, історична достовірність, головне, цікаве образно-асоціативне вирішення, роблять ці графічні аркуші помітним мистецтвом. До теми прийшов не випадково. Довго наполегливо працював у фондових колекціях львівських музеїв, знайомився з поховальними матеріалами архівів. Було перебрано сотні старовинних гравюр, забутих ескізів.

Його образний світ не пересобжитий химерними есентами, думка не плутається в підступному павутинні хворобливих рефлексів, техніка позбавлена сумнівних витонченостей. Автор шукає так потрібну нині людству гармонію (втрата через безтурботність і байдужість). Проникає в зв'язки історичних епох, суспільних періодів і культурних пластів.

Старовинний Львів... Неповторність архітектурних ансамблів і споруд... Так усе це є у його творах. Та найважливіше для художника — це дух часу, регенерація

М. Барабаш.

історичної пам'яті народу, пробудження совісті кожного з нас. Поновлення усього го сущого через самоочищення, самозречення від вартостей тимчасових. Його храми, кам'яниці, замки, ансамблі, площі — творіння предків наших — це не споха, що відійшла. Це те, що поряд з нами, в нас самих. Не дбаючи про свою миналину, руйнуємо майбутнє. Позбавляємо дітей своєї володіння скарбом. З аркуша в аркуш переходить віра в торжество розуму, доброї волі, творчої наснаги людини. У переможу гармонії рукотворного і природного. Щоб та творити, треба було сприйняти ту енергію духовних культур (у місті поряд жили представники різних народів), що не тільки попомом залягли на споділ пам'яті ґрунту, але й жерівлі в ньому, розбурхати їхні татасні можливості, викликати до життя.

Урбаністичні пейзажі М. Барабаша створені в техніці монотипії та пастелі — своєрідні ліричні роздуми, настрійні спомини. Кам'яне громадянське середньовіччя, наче за помахом чарівної палички оживає, вивопнюється незбагненим львівським колоритом. А це — тихий мелодіозний смутку, теплом напівстертих в пам'яті асоціацій. Оптична творчість кольорів, гра тонів і напівтонів викликають особливі враження від передачі сонячних відблисків і сутінків надсвіч'я, місячного сяйва та світла старовинних ліхтарів.

Є у М. Барабаша і своя Франкія. Прониклива, самолюбна. Тут і образ великого Кам'янина, і Франкові місця на Львівщині. З року в рік вона поповнюється новими творами.

Цикл гравюр „Звенигород стародавній“ виник знову ж таки, від пристрасті М. Барабаша до старожитностей. Відкрите археологами городище поблизу села Звенигорода на Львівщині, викликало новий потік мистецьких зацікавлень художника.

Серія графічних творів „Реквієм“ — тема голоду в Україні 1932—33 років, над якою працює мистець останнім часом, мабуть, не залишить байдужим нікого.

Автор вдало знайшов адекватну художню форму для того, щоб передати глибокі переживання, що їх викликає одна з найбільш трагічних сторінок історії українського народу.

Віктор Палинський
м. Львів

Округа...

(Закінчення з стор. 1)

звітував її голова Мирослав Троян і ствердив, що каси проваджені точно й всі приходи й розходи потверджені квітами. Контрольна комісія переглянула все діловодство й ствердила, що Управа працювала бездоганно.

Після дискусії над звітами М. Троян дав внесок уділний уступаючій Управі в отриманні довір'я.

Прийнято до вибору нової Управи на 1993-94 рік і її вибрано в такому складі: голова — В. Василенко, секретар — Т. Сливинський, касир — Г. Діна, заступник голови — Ірена Олішник. Контрольна комісія: М. Троян, В. Глова і С. Михайлишин; вільні члени: Ігор Гайда, Дмитро Стець, Стефан Тарасюк, Василь Романішин, Осип Гладун, А. Платош; почесний голова — проф. І. Телюк.

Проф. В. Лучків говорив про кількість призначених членів за 1992 рік, про труднощі призначення нових членів та про їхні суми забезпечення. Звернувши увагу, що Округа повинні відбутися свої річні збори до кінця березня. Говорив про секретарські курси на Союзівці, заохочував присилати наділих молодих людей.

Округа за 1992 рік призначила 52 нових членів на суму забезпечення 234,000 дол. Назначена квота 60 нових членів була виконана на 87 відс., за що передав чек 104 дол. Він вклав багато праці в приготування цього матеріалу у формі таблиць і діаграм. Він рівнож затримав організаційні збори не тільки Округи, але й УНСОУ в цілому. Проф. Лучків відтак передав нагороджену грамоту Т. Сливинському за заслужену працю за УНСОУ. Він згадав про стипендії для студентів, сказав, що УНСОУ є дуже стабільною забезпеченою організацією, як рівнож про відновлення союзового персоналу, а також не поминав Союзівки: Витрати Союзівки великі, бо перебувають, щоб заохотити молодь на перебування на Союзівці. Відносно допомоги Україні УНСОУ не дає її в приватні руки, а підтримує фінансово проєкти більшого масштабу.

В. Лучків затримав справу нового статуту, стверджуючи, що над ним інтенсивно працює комісія, очолювана заступником голо-

ного передсідника д-ра Нестора Олесницького.

І. Телюк, в справі статуту звернувши увагу відносно директорів. На його думку рада директорів не є побажана, бо тоді УНСОУ не буде братською допомоговою організацією, а комерційною. С. Тарасюк забрав слово відносно професійних продавців, а також в справі курсів нових секретарів. М. Троян і В. Глова також коментували справу професійних продавців.

Після дискусії приступлено до плану праці Округи. Головною точкою є призначення нових членів, святкування 100-ліття щоденника „Свобода“ і УНСОУ. Рішено ювілей „Свободи“ і УНСОУ відсвяткувати разом. Також заплановано поїздку автобусом в День Батька на Союзівку.

Слово у справі плану праці забирали: І. Телюк, О. Гладун, Лучкань, Тарасюк та інші. Рішено 100-літній ювілей відзначити в столиці стейту Гарфторд банкетом і малою мистецькою програмою в Українському Народному Домі. Святкування назначено на квітень 1994 року. Голова ювілейного комітету проф. І. Телюк просив назначити по два члени з відділів до комітету. В. Василенко й О. Гладун займуться автобусовою поїздкою цілої Округи на Союзівку в День Батька.

Перед закриттям Лучкань звернувся з проханням підтримати фінансово українських спортсменів на Олімпіаді.

Повторно вибраний голова Округи В. Василенко закриття зборів і попросив присутніх на перекрутку.

У зборах взяли участь представники дев'ятиох з усіх 14 відділів Округи.

Перші...

(Закінчення з стор. 2)

ріст молоді, тоді коли російські й українські його не мають, а крім цього, після розвалу СРСР повернулося в Крим повернулося 250,000 коліс виселених насильно висококваліфікованих татар і постійно ведена татарськими організаціями пропаганда між своїми співгромадянами на всіх територіях колишнього СРСР, щоб повертатися у Крим, то це наглядний факт, що вже за кілька років татар будуть мати переважаче число свого населення в Криму. Це ще не було б великою трагедією для України, однак є щось інше, що повинно звернути нашу увагу на питання: майбутнього Криму. Нині поважний вплив має на татар Туреччина, яка втримує й ставлю змишню дружні зв'язки з ними. Крім цього не тільки Туреччина, але й ряд сусідніх мусульманських країн має на татарське населення великий притягаючий ефект, який постійно зростає в обличчя російської політики на Балкані, яке впливає на постійне зближення татар до мусульманського світу. І хоч Україна не має жадного негативного відношення до цих пойдів, а навпаки була одна з перших, вислала свою військову частину на оборону населення Боснії, то це справа неабиякого надто складна, бо татари своєю релігією і культурою є такі ближчі мусульманському світові і це буде для них рішенням.

Тому треба нам пам'ятати, що розв'язка кримської проблеми надто складна, бо наладнання, а балканська трагедія ще більш ускладнює ситуацію.

Підорож...

(Закінчення з стор. 2)

ся раптом на ньому на олів'яних тарілках.

Врешті борода Симеона, останнього апостола, що сидів на правому боці стола, була в дійсності набагато коротша ніж на оригіналі. Виявляло, що вона „виросла“ на цій картині у висліді недбайливого ретушування. На думку мистецького експерта, Карла Бертеллі, реставрація „Останньої вечері“ буде в найближчих тижнях завершена та відома публіці до оглядин.

Отже шастя, що вже другий рік наші добровольці їдуть викладати англійську мову в Україні, хоча це навчання призначене для старших і не кожен учитель.

Але і це добре. Ми справді вдячні українській діаспорі, що старастеся так багато нам допомогти в ділянці освіти. Наша співпраця конче і це, як на відтінку навчання, так і видавання підручників. Ми створили Фонд Розвитку Освіти в Україні і хоча старастеся самі якнайбільше дати, участь діаспори у поширенні цього фонду сприйматиметься з великою вдячністю. Про це буду говорити на кожному місці, хоча розумію, що це парадоксально, щоб діаспора мусіла допомагати Україні, саме в ділянці освіти.

Може українці діаспори, які з таким трудом стараються втримати українську мову серед молодшого покоління, найкраще розуміють потребу українізації шкіл та освіти в молодій нашій державі, бо чи українські школи і українська мова вже панівні у вас?

На жаль і тут не є добре. Українських шкіл зараз катастрофічно мало і це образа для нашої держави. Правда, відносно наразі, що мережа українських шкіл повинна бути повніша, але ось, наприклад, в Донецькому є одна українська школа, а мало б бути їх 50 відс. В інших областях краще, але далеко це не так як треба і це наша найбільша болячка. А тим часом дитина — це частина національного капіталу і про що частину слід нам усім спільно якнайбільше добути.

Міністерство Освіти України видало відповідне звернення до ректорів вищих навчальних закладів щодо створення до початку шкільного 1993-94 року українських катедр і визначення змісту української

Підорож...

(Закінчення з стор. 2)

чой освіти відповідно до указу ч. 123 з 7-го вересня 1992 року про мови в Україні, але це дуже складна проблема при браку підручників та зрощення технічних наук. Як воно виявиться на практиці побачимо, бо в загальному змінні, які заходять в наші молоді держави не є на користь освіти. Ось, як бачите, важко виконувати на практиці накази. Але тепер вже є для вищих навчальних закладів обов'язкові іспити з української мови і це вже повинно зараз позитивно позначитися. Також позитивним є те, що Уряд України виділяє тепер 1,000 стипендій на науку для громадян України.

Присмислю, що в нікому разі. Це дуже скромний початок у праці українського шкільництва, але тут питання не лише підготовки підручників але й їх видання і поширення. Завдяки ККДУ ми маємо вже відповідне поліграфічне обладнання для друку, але не забувайте, що папір постає кас Росія, а з поширенням підручників також не буде легко. Хотілося б якнайшвидше все перевести, але є постійні перешкоди. Треба рівночасно ставати на ноги і економічно і духово-культурно. Вкладання в освіту і науку є вкладання в ріст держави. Я б хотів, щоб це зрозуміли інші міністри нашої держави, але на жаль, так не є. Пригадуйте, що сказав колись Бісмарк? „Дайте мені 2,000 добрих учителів, і я вам збудую державу“.

Як ви вже покликалися на Бісмарка, скажіть, як стоїть справа саме із добрими вчителями.

Ми мусимо їх „перучувати“ рівночасно із учнями. Переучення учителів у національному дусі мусить іти поряд із учнями, а це важко. Уважайте, сьогодні маємо лише єдиний журнал для вчителів, це „Українська мова та література в школі“, а ось вам список високох журналів, які необхідні заснувати при Міністерстві Освіти України. У списку і журнал про фізико-математичні дисципліни і природознавство, і географію, і іноземні мови. Всі ці дисципліни сьогодні викладають лише на підставі російських підручників. Але, на жаль, ми досі не здобули згоди Кабінету Міністрів України і це лише плани, які чекають здійснення. Ось вам на доказ наших задумів копія проголошення конкису на оригінальні національні підручники для загальноосвітніх шкіл вищих класів і ККДУ обсяг для переможців конкурсу грошей нагороди. Все це однак є мало.

А як представляється справа у вищих навчальних закладах? Та ж це необхідна ділянка, де всі викладачі мусять провадитись українською мовою.

Міністерство Освіти України видало відповідне звернення до ректорів вищих навчальних закладів щодо створення до початку шкільного 1993-94 року українських катедр і визначення змісту української

Масмо на складі хмари

Степана Куропаса

СПОГАДИ З УКРАЇНИ

Й 60 РОКІВ В АМЕРИЦІ

Накладом автора: Нью Йорк — Париж — Чикаго, 1988 стор 575 Тверда обкладинка ціна \$30.00 плюс \$1.60 за переклад. Можна набувати в книгарні „Свобода“

СВОБОДА BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

Д-р ЄВГЕН ОЛЕНКО
внутрішні хвороби
приймає у квартирі вихідців на виплати домі

Дентист ОЛЬГА ОЛЕНКО
Профілактика хвороб ясен і зубів. Лікування і протезування. Косметична стоматологія. Приймається тільки за попереднім домовленям

Адреса у Мангеттені: 105-37 64th Avenue, Forest Hills, N.Y. 11375 (718) 459-0111

Адреса у Квінсі: 630 5th Ave., Room 1803, New York, N.Y. 10020

СПОРТОВА ШКОЛА
УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ“

Для юнацтва у віці 6-18 років життя (дівчата + хлопці)
Професійні інструктори, учителі і досвідчені опікуни

Оселя УСВ „Верховина“ — Глен Спей, Н. Й.
Від: 25-го липня до 21-го серпня 1993 р.
КОПАНИЙ М'ЯЧ • ВІДБІВАНКА • ТЕНІС • ПЛАВАННЯ
• РИТМІЧНА ГІМНАСТИКА •

ФАХОВІ ТА ДОСВІДЧЕНІ ТРЕНЕРИ А ОПІКУНИ
По інформації і записках писати:
UKRAINIAN SICH SPORT SCHOOL
680 Sanford Avenue • Newark, N.J. 07106

OKSANA TRAVEL
АВІАКВИТКИ
NEW YORK - КИЇВ - NEW YORK
КИЇВ - NEW YORK - КИЇВ

\$ 678.00 (з 21 червня до 19 вересня)
\$ 629.00 (з 20 вересня до 31 жовтня) Подорож не включено

1111 East Elizabeth Ave, Linden, NJ 07036
(908) 925-9737

УКРАЇНСЬКІ
ТАНЦЮВАЛЬНІ ТАБОРИ
1993
„Верховина“, Глен Спей, Н. Й.

Рома Прийма-Богачевська
мистецький керівник

Від 27-го червня до 17-го липня 1993
„Workshop“ для завантажених танцюристів від 15 року життя в гору.

Від 8-го серпня — 21-го серпня 1993
табори для молоді від 8-го року життя до 16-го

- В програмі: УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ ТАНЦІ, ХАРАКТЕРНІ, БАЛЕТ та ХОРЕОГРАФІЯ.
- ВИКЛАДИ ПРО УКРАЇНСЬКУ ЕТНОГРАФІЮ, ПОБУТ, ЗВИЧАЇ та НОШУ.

По інформації:
UKRAINIAN DANCE CAMP
с/о Рома Pryma-Bohachevsky
523 East 14th Street, New York, N.Y. 10009
(212) 677-7187

ЗБОРИ
ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ,
18-го ЧЕРВНЯ 1993 р.

Пасей, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка о год. 7-й веч. в УНДОМ при 237 Норе Аве. Є важливі справи до пологдження. Просимо взяти участь. Приєднуйте нових членів до УНСОУ. — В. Марушак, рекр. секр.

МОЖНА НАБУТИ
З КИЄВА, ЛЬВОВА
І УЖГОРОДУ

ВІДЕО СТІЧКИ VHS

- КАРПАТСЬКІ ЗІРКИ APON - 7784 \$38.00
- ВАТРА GROUP APON - 7785 \$38.00
- КАРПАТСЬКІ АКАДЕМІ APON - 7786 \$38.00
- ПОХОРОН ПАТРІЯРХА APON - 7787 \$38.00
- ПЕРША РІЧНИЦЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ 1992 \$38.00
- КАСЕТИ З УКРАЇНИ 3 ПЛАТІВКИ \$19.00

Пишіть по дарові каталоги.

APON RECORD CO.
P.O. Box 3082 Steynway
Long Island City, N.Y. 11103
(718) 271-5599

Пакунки до України з різноманітностями:
КОРАБЛЕМ, ЛІТАКОМ, СУПЕР-ЕКСПРЕСОМ.
Харчові пакунки на будь-який смак. **Листи до України.**
OKSANA Int'l Trade, Inc. (908) 925-0717

Вклад...

(Закінчення з стор. 1)

— Я саме привіз п'яту книжку вже готову, яка призначена на літо для учнів початкових шкіл, а це „Зелена неділя“. Два інші букварі, як теж ці підручники, які згадуєте, появляться до нового шкільного року.

— Скажіть, чи це задовільнить потреби шкільництва в Україні?

— Розуміється, що в нікому разі. Це дуже скромний початок у праці українського шкільництва, але тут питання не лише підготовки підручників але й їх видання і поширення. Завдяки ККДУ ми маємо вже відповідне поліграфічне обладнання для друку, але не забувайте, що папір постає кас Росія, а з поширенням підручників також не буде легко. Хотілося б якнайшвидше все перевести, але є постійні перешкоди. Треба рівночасно ставати на ноги і економічно і духово-культурно. Вкладання в освіту і науку є вкладання в ріст держави. Я б хотів, щоб це зрозуміли інші міністри нашої держави, але на жаль, так не є. Пригадуйте, що сказав колись Бісмарк? „Дайте мені 2,000 добрих учителів, і я вам збудую державу“.

Як ви вже покликалися на Бісмарка, скажіть, як стоїть справа саме із добрими вчителями.

Ми мусимо їх „перучувати“ рівночасно із учнями. Переучення учителів у національному дусі мусить іти поряд із учнями, а це важко. Уважайте, сьогодні маємо лише єдиний журнал для вчителів, це „Українська мова та література в школі“, а ось вам список високох журналів, які необхідні заснувати при Міністерстві Освіти України. У списку і журнал про фізико-математичні дисципліни і природознавство, і географію, і іноземні мови. Всі ці дисципліни сьогодні викладають лише на підставі російських підручників. Але, на жаль, ми досі не здобули згоди Кабінету Міністрів України і це лише плани, які чекають здійснення. Ось вам на доказ наших задумів копія проголошення конкису на оригінальні національні підручники для загальноосвітніх шкіл вищих класів і ККДУ обсяг для переможців конкурсу грошей нагороди. Все це однак є мало.

А як представляється справа у вищих навчальних закладах? Та ж це необхідна ділянка, де всі викладачі мусять провадитись українською мовою.

Міністерство Освіти України видало відповідне звернення до ректорів вищих навчальних закладів щодо створення до початку шкільного 1993-94 року українських катедр і визначення змісту української

чой освіти відповідно до указу ч. 123 з 7-го вересня 1992 року про мови в Україні, але це дуже складна проблема при браку підручників та зрощення технічних наук. Як воно виявиться на практиці побачимо, бо в загальному змінні, які заходять в наші молоді держави не є на користь освіти. Ось, як бачите, важко виконувати на практиці накази. Але тепер вже є для вищих навчальних закладів обов'язкові іспити з української мови і це вже повинно зараз позитивно позначитися. Також позитивним є те, що Уряд України виділяє тепер 1,000 стипендій на науку для громадян України.

Присмислю, що в нікому разі. Це дуже скромний початок у праці українського шкільництва, але тут питання не лише підготовки підручників але й їх видання і поширення. Завдяки ККДУ ми маємо вже відповідне поліграфічне обладнання для друку, але не забувайте, що папір постає кас Росія, а з поширенням підручників також не буде легко. Хотілося б якнайшвидше все перевести, але є постійні перешкоди. Треба рівночасно ставати на ноги і економічно і духово-культурно. Вкладання в освіту і науку є вкладання в ріст держави. Я б хотів, щоб це зрозуміли інші міністри нашої держави, але на жаль, так не є. Пригадуйте, що сказав колись Бісмарк? „Дайте мені 2,000 добрих учителів, і я вам збудую державу“.

Як ви вже покликалися на Бісмарка, скажіть, як стоїть справа саме із добрими вчителями.

Ми мусимо їх „перучувати“ рівночасно із учнями. Переучення учителів у національному дусі мусить іти поряд із учнями, а це важко. Уважайте, сьогодні маємо лише єдиний журнал для вчителів, це „Українська мова та література в школі“, а ось вам список високох журналів, які необхідні заснувати при Міністерстві Освіти України. У списку і журнал про фізико-математичні дисципліни і природознавство, і географію, і іноземні мови. Всі ці дисципліни сьогодні викладають лише на підставі російських підручників. Але, на жаль, ми досі не здобули згоди Кабінету Міністрів України і це лише плани, які чекають здійснення. Ось вам на доказ наших задумів копія проголошення конкису на оригінальні національні підручники для загальноосвітніх шкіл вищих класів і ККДУ обсяг для переможців конкурсу грошей нагороди. Все це однак є мало.

Може українці діаспори, які з таким трудом стараються втримати українську мову серед молодшого покоління, найкраще розуміють потребу українізації шкіл та освіти в молодій нашій державі, бо чи українські школи і українська мова вже панівні у вас?

На жаль і тут не є добре. Українських шкіл зараз катастрофічно мало і це образа для нашої держави. Правда, відносно наразі, що мережа українських шкіл повинна бути повніша, але ось, наприклад, в Донецькому є одна українська школа, а мало б бути їх 50 відс. В інших областях краще, але далеко це не так як треба і це наша найбільша болячка. А тим часом дитина — це частина національного капіталу і про що частину слід нам усім спільно якнайбільше добути.

Міністерство Освіти України видало відповідне звернення до ректорів вищих навчальних закладів щодо створення до початку шкільного 1993-94 року українських катедр і визначення змісту української

УКRAINE-PAC
(201) 831-1499
PACKAGE and FOOD Parcel Service

БАКАЦІЇ
Вигідні, гарні мешкання, з верандами, близько моря у Вайлдвуді, Н. Дж. Прошу